

Promemorian ”Sekretess för uppgift om statliga tjänstepensionsförmåner” (Fi2020/00004/ESA)

TU – Medier i Sverige (Tidningstgivarna) har tagit del av rubricerad promemoria och får anföra följande.

Sammanfattning

- TU delar inte promemorians bedömning att behovet av sekretess skulle överväga behovet av insyn och avstyrker därför sekretessförslagen.
- Om förslagen ändå övervägs förordar TU att förslagen utformas med en stark presumtion för offentlighet.
- TU tillstyrker förslaget om att meddelarfriheten ska ha företräde framför sekretessen.

1. Om sekretessbehovet

TU konstaterar inledningsvis att promemorians förslag tillkommit som ett resultat av en framställan till Regeringskansliet från Statens Pensionsverk (SPV) d v s den myndighet som i första hand själv berörs av förslagen. Detta förhållande utesluter naturligtvis inte att det kan finnas fog för förslagen, men det ger åtminstone skäl för att särskilt noga granska behovet av sekretess.

I promemorian anges att en uttrycklig reglering av sekretess för uppgifter i ärenden om statliga tjänstepensionsförmåner ”saknas”. Enligt TU:s mening är emellertid detta förhållande i sig inte något konstigt eftersom utgångspunkten i tryckfrihetsförordningens 2 kapitel är att allmänna handlingar ska vara offentliga.

I promemorian görs vidare en jämförelse med lagstiftningen om den allmänna premiepensionen, där uppgifter i dag i vissa fall kan omfattas av

sekretess. Här finns vissa likheter som skulle kunna tala för en sekretessreglering, men det finns – vilket också noteras i promemorian – en grundläggande skillnad i det att den statliga tjänstepensionen är skattefinansierad medan premiepensionen finansieras genom avgifter. Att en verksamhet är skattefinansierad är ett tungt vägande skäl för att medborgarna ska ha insyn i den.

Av promemorian framgår inte heller att frånvaron av sekretess skulle ha medfört några konkreta problem. De skäl som anförs är i stället antaganden om att statligt anställda ”skulle sannolikt” uppleva det som ett integritetsintrång om uppgifter lämnades ut och att de ”skulle troligen” också känna obehag om deras fondval blev kartlagda. Som ytterligare ett - något långsökt - exempel anges att det finns risk för att sådana uppgifter (om fondval?) skulle kunna användas vid en kartläggning med brottsliga motiv som t ex olaga förföljelse (stalkning).

Mot detta ska då vägas att det finns ett tungt allmänintresse i att kunna granska hur statliga medel används. Det finns också ett insynsintresse i hur, i vart fall vissa, statligt anställda - t ex vid myndigheter som har tillsyn över finansmarknaden - placerat sina pensionspengar.

Sammantaget kan TU därför inte dela promemorians slutsats att behovet av sekretess skulle överväga behovet av insyn.

2. Promemorians sekretessförslag

Av det ovan sagda följer att TU avstyrker promemorian förslag om införande av sekretess för uppgifter om statligt anställdas tjänstepensioner.

För det fall förslagen ändå skulle övervägas har TU följande synpunkter.

- I fråga om uppgifter om enskilds personliga förhållanden föreslås i promemorian att sekretess ska gälla med ett rakt skaderekvisit, d v s att sekretess ska gälla om det kan antas att skada uppstår vid ett utlämnande. TU förordar i så fall att det raka skaderekvisitet kvalificeras, d v s att sekretess endast ska gälla om den enskilde lider *betydande skada eller men* vid ett utlämnande.
- I fråga om uppgifter om hur tjänstepensionspengar placerats föreslår utredningen ett omvänt skaderekvisit, d v s en presumtion för

sekretess. Med tanke på det insynsintresse som här kan finnas (se ovan) förordar TU, i så fall, även här ett rakt kvalificerat skaderekvisit.

- I fråga om uppgifter om efterlevandeskydd föreslås i promemorian absolut sekretess, d v s utan någon prövning av om skada uppstår. TU förordar, i så fall, att bestämmelsen utformas med ett rakt skaderekvisit.

3. Meddelarfriheten

I promemorian konstateras att intresset av att media ska kunna granska myndighetschefer och högre befattningshavares tjänstepensionsärenden hos SPV talar emot en begränsning av meddelarfriheten. Någon begränsning av meddelarfriheten föreslås därför inte.

TU tillstyrker förslaget.

Stockholm 2020-04-14

TU – Medier i Sverige

Jan Fager
Tf VD

Per Hultengård
Jurist